

Forvarderioperaatori koolieksami juhend

Eksam toimub ajavahemikul 12.06 – 14.06.2019.a.

Eksamile pääsemiseks tuleb 07. juuniks 2019.a. likvideerida kõik õppevõlgnevused. Eksamile pääsejate nimekirja kinnitab käskkirjaga direktor.

Eksamil osaleja kannab praktilise töö sooritamisel turvavarustust (turvajalanõud, helkurvest, kiiver).

Eksami läbi viimisel arvestatakse HEV õpilastega ning neile luuakse eksami sooritamisel nende erivajadusi arvestavad tingimused. Hindamine toimub vastavalt hindamisjuhendile.

Eksamiga taotletakse: eksami sooritanu töötab metsas iseseisvalt ja planeerib oma töid; orienteerub metsas, määrab puu-ja põõsaliike; ning metsa-ja puidukahjustusi; laadib koorma langil ja virnastab sortimendi vahelaoplatsil, kasutades ratsionaalseid töövõtteid; teostab kokkuvedu, arvestades pinnast, tehno rajatise (kraavid, sihid, elektriliinid, teed); jälgib masina korrasolekut ja teeb tehnohooleid ning teeb koostööd teiste kokku- ja väljavedajatega; vastab forvarderioperaatori kutsestandardi 4. tasemele esitatud kompetentsinõuetele.

Forvarderioperaatori eksam osad on:

1. Metsanduslik test
2. Masinaehituse ja -hoolduse ülesanded
3. Koorma koguse ja puidu kvaliteedi hindamine
4. Sortimendi kokkuvedu forvarderiga

1. Metsanduslik test: koosneb 10 küsimusest, millega kontrollitakse metsanduslikke teadmisi. Test loetakse sooritatuks, kui eksami sooritaja:

- Kirjeldab kutsealaga seonduvate õigusaktide nõudeid;
- Tunneb ära Eestis kasvavad põhilised puuliigid;
- Tunneb ära põhilised puidurikked;
- Kirjeldab õigusaktidest tulenevaid keskkonnanõudeid;
- Tunneb ära sortimendid raielangil.

2. Masinaehituse ja -hoolduse ülesanded: koosneb 3 ülesandest, millega kontrollitakse teadmisi forvarderi ehitusest ja hooldamisest. Lahendamisel on lubatud kasutada forvarderi kasutamishandikuid. Ülesanne loetakse sooritatuks kui eksami sooritaja:

- Loetleb forvarderi tähtsamad seadmed ja mehhanismid ning näitab neid masinal;
- Teeb forvarderi käivituseelse kontrollimise ja käivitab mootori;
- Kirjeldab õlitasemete kontrollimist käigukastis, peaülekannetes, tandemikorpuses ja hüdro süsteemides ning kirjeldab sobiva õli lisamist;

- Kirjeldab 10h/25h tehnilise hoolduse;
- Kirjeldab 50h/100h tehnilise hoolduse;
- Kirjeldab forvarderi kütusefiltri vahetust ja käivitab mootori;
- Kirjeldab asendust vajava vooliku mõõtmist, tellimist ja vahetamist;
- Kirjeldab roomikute ja veokettide paigaldust;
- Selgitab forvarderi seadistamist;
- Kirjeldab ette antud varuosa tellimist kasutades varuosakataloogi;
- Seadistab forvarderi eelsoojendamissüsteemi taimerit ja selgitab selle kasutamise vajadust.

3. Koorma koguse ja puidu kvaliteedi hindamine: praktiline ülesanne, millega kontrollitakse eksami sooritaja oskust hinnata puidu kvaliteeti ja kogust koormas. Ülesanne loetakse sooritatuks, kui eksami sooritaja:

- Kirjeldab koormasse laaditud puidu koguse arvutamist;
- Arvutab koormasse laaditud puidu koguse;
- Kirjeldab etteantud nottide puidurikkeid.

4. Sortimendi kokkuvedu forvarderiga: praktiline ülesanne, millega kontrollitakse eksami sooritaja oskusi läbi viia kokkuveotöid forvarderiga. Ülesanne koosneb sortimendi pealelaadimisest, (vähemalt 2,5 tm harvendusraiel ja 5 tm uuendusraiel paberipuitu) sõidust vahelaoplatsi ja mahalaadimisest. Hindamiskomisjonil on õigus muuta vastavalt langi parameetritele laaditavat sortimenti, kogust või sooritamise aega. Ülesanne loetakse sooritatuks kui eksami sooritaja:

- Laadib sortimendi koormasse ja virnastab vahelaoplatsi vähem kui 40 minutiga;
- Selgitab raielangi asukoha ja raieõiguse kontrollimist;
- Töötab kasvavaid puid vigastamata;
- Ei tekita sortimendile mehaanilisi vigastusi;
- Kasutab forvarderi ja hüdrotõstukit ergonomiliselt ning ohutult;
- Sortiment ei kuku haaratsite ja koorma alast maha;
- Ei puuduta laaditava sortimendiga, haaratsiga ja hüdrotõstukiga masina väliskülge (v.a koorma tugipostid);
- Vahelaoplatsil virnastatud sortimendi notid ei ulatu virna tasapinnast üle 15 cm sisse- ega väljapoole;
- Ei paranda virna ega koormat haaratsiga lüües;
- Moodustatud virnades puuduvad raidmed ja pinnas;
- Laadib vahelaoplatsis sortimendid eraldi virnadesse;
- Virnastab sortimendid kasvavaid puid vigastamata;
- Siseneb masinakabiini ja väljub masinakabiinist ohutult (kasutades treppi);
- Toestab masinast lahkudes tõstuki ja lülitab sisse seisupiduri;
- Kasutab turvavarustust (kiiver, kõrgnähtavusega riietus).

Eksamilangi kirjeldus:

- Eksamilank ja vahelaoplati asukoht kinnitatakse hindamiskomisjoni esimehe poolt;
- Eksamilangiks peab olema uuendus- või harvendusraie, raadamise lank;
- Eksamilangi pinnas peab olema hea kandvusega;
- Sortimendi virnad paiknevad mõlemal pool kokkuveoteed ja jäävad alasse, mis ulatub kokkuveotee telgjoonelt 2 – 10 m kaugusele.

Kokkuveo sooritamine:

- Eksami sooritaja saab hindamiskomisjoniga eelnevalt kokku leppides sooritada eksami oma forvarderiga;
- Eksami sooritajale võimaldatakse enne eksami sooritamist forvarderiga tutvuda (proovisõit, proovitõsted, forvarderi seadistamine) 15 minuti jooksul;
- Sooritus algab ja lõpeb hindamiskomisjoni liikme märguande peale;
- Eksami sooritaja toestab tõstuki, lülitab peale seisupiduri ja väljub kabiinist ohutult kasutades treppi.

Sortimendi kokkuvedu forvarderiga loetakse koheselt mittesooritatuks, kui eksami sooritaja:

- Põhjustab hüdroüsteemide vigastamise või muu masina edasist töötamist takistava tegevuse, mis muudab soorituse jätkamise võimatuks;
- Tegutseb tahtlikult sobimatult või eirab tööohutusnõudeid põhjustades ohu enesele, hindamiskomisjoni liikmele või forvarderile;
- Ületab sortimendi laadimiseks ja vahelaoplati virnastamiseks ettenähtud aega (40 minutit).

Turvanõuded eksami sooritamise ajal:

- Eksami sooritamiseks eraldatud alas võivad viibida eksami sooritaja, hindamiskomisjoni liikmed ja hindamiskomisjoni esimehe loa saanud isikud;
- Eksami sooritaja peab eksami sooritamise ajal forvarderisse sisenemisel ja väljumisel kasutama turvavarustust (kiiver, turvajalatsid ja kõrgnähtavusega riietus).

Eksam loetakse sooritatuks juhul, kui kõik eksami osad (metsanduslik test, masinaehituse- ja hoolduse ülesanded, koorma koguse ja puidu kvaliteedi hindamine, sortimendi kokkuvedu forvarderiga) on sooritatud vastavalt eelpool kirjeldatud lävendile.

Hindamiskomisjonil on õigus muuta vastavalt langi parameetritele eksami sooritamise tingimusi.